

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

DEPARTAMENT DE CULTURA I PATRIMONI

11632

Acord d'aprovació de la declaració com a bé catalogat del fons documental i bibliogràfic que formaven part dels fons propietat de Bernat Riera Alemany, General Riera (segex 941641k)

El Consell Executiu en sessió ordinària de dia 13 de novembre de 2024, va acordar, entre d'altres, el següent:

FETS

1.- En data 03/05/2022 la Comissió Insular de Patrimoni Històric de Mallorca va acordar la incoació de l'expedient de declaració com Bé Catalogat del fons documental i bibliogràfic que formaven part dels fons propietat de Bernat Riera Alemany, General Riera, recollits al llistat inclòs a l'informe i detallats a les fitxes de l'annex I de l'informe tècnic de 09/11/2023, que s'adjunta i forma part integrant del present acord.

Aquest acord fou publicat al BOIB núm. 163, de 30 de novembre de 2023.

2.- En base al que disposa l'article 106 de la Llei 23/2006, de 20 de desembre, de capitalitat de Palma de Mallorca (BOIB núm. 186 EXT. de 27-12-2006), es sol·licità informe a l'ajuntament de Palma, sense que consti a l'expedient l'emissió de dit informe.

3.- Malgrat que per a la declaració d'un Bé Catalogat no és preceptiu, a l'expedient consta informe favorable d'una de les institucions consultives previstes a l'article 96 d'aquesta Llei, en concret, informe de la Universitat de les Illes Balears de 16 de juliol de 2024.

4.- En compliment d'allò que determina l'article 82 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, es va donar audiència als interessats per un termini de quinze dies hàbils, no constant a l'expedient la presentació de cap al·legació.

5.- En compliment d'allò que determina l'article 9 punt 3 de la Llei 12/1998 de 21 de desembre del Patrimoni Històric de les Illes Balears, es publicà al BOIB núm. 102, de 3 d'agost de 2024 l'obertura del tràmit d'informació pública d'un mes, sense que se'n derivés la presentació d'al·legacions.

Fonaments de dret

Primer.- L'article 14 de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears estableix que *tenen la consideració de béns catalogats aquells béns mobles i immobles que, tot i no tenir la rellevància que els permetria ser declarats béns d'interès cultural, tenen prou significació i valor per constituir un bé del patrimoni històric a protegir singularment.*

Segon.- L'expedient s'ha tramitat d'acord amb els articles 14 i següents de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears,

Tercer.- Prèvia proposta favorable de la Ponència Tècnica de Patrimoni Històric, la Comissió Insular de Patrimoni Històric de 29 d'octubre de 2024 va acordar elevar al Consell Executiu aquesta proposta de declaració com Bé Catalogat del fons documental i bibliogràfic que formaven part dels fons propietat de Bernat Riera Alemany, General Riera.

Cuart.- D'acord amb el Reglament Orgànic del Consell Insular de Mallorca, aprovat pel Ple de dia 12 d'abril de 2018, amb correcció d'errades materials aprovades pel Ple de 12 de juliol de 2018 (BOIB núm. 89, de 19/07/2018), i atès que d'acord amb l'article 29.1.j) de la Llei 4/2022, de 28 de juny, de consells insulars, s'eleva la següent

Proposta d'acord

1.- Declarar com a Bé Catalogat el fons documental i bibliogràfic que formaven part dels fons propietat de Bernat Riera Alemany, General Riera, recollits al llistat inclòs a l'informe tècnic de 04/10/2024, i detallats a les fitxes de l'annex I, que s'adjunta i forma part integrant del present acord.

2.- Els efectes d'aquesta declaració són els que genèricament estableixen la Llei 12/98, de 21 de desembre, del Patrimoni Històric de les Illes Balears i la normativa concordant.

3.- Notificar aquesta acord als interessats, a l'Ajuntament de Palma i al Govern de les Illes Balears.

4.- Publicar aquest acord en el Butlletí Oficial de les Illes Balears, anotar-ho al Catàleg Insular del Patrimoni Històric de Mallorca i comunicar-ho al de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears perquè procedeixi a anotar-lo al Catàleg General del Patrimoni Històric de les Illes Balears.

Tot això, de conformitat amb el que estableixen els articles 14 i següents reguladors del procediment de declaració de béns catalogats de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears.

Palma, a la data de la signatura electrònica (15 de novembre de 2024)

El secretari de la Comissió insular de Patrimoni Històric

Miguel Barceló Llompert

ANNEX

Informe proposta de 4 d'octubre de 2024:

En data 22 de novembre de 2023 la Comissió insular de Patrimoni Històric de Mallorca va acordar incoar l'expedient de declaració com Bé Catalogat del fons documental i bibliogràfic que formaven part dels fons propietat de Bernat Riera Alemany, General Riera, recollits al llistat inclòs a l'informe i detallats a les fitxes de l'annex I de l'informe tècnic de 09/11/2023

En data 21 de juliol de 2023 (reg. gen. 52250) es va remetre, en virtut de l'article 9.1 de la llei 12/1998, de 21 de desembre, del Patrimoni Històric de les Illes Balears, informe de la UIB.

L'informe, signat per Antoni Marimon Riutort Professor Titular d'Història Contemporània del Departament de Ciències Històriques i Teoria de les Arts, informa favorablement la declaració com a Bé catalogat del fons documental i bibliogràfic que formaven part dels fons propietat de Bernat Riera Alemany, General Riera

Donat que no s'han presentat al·legacions en el tràmit d'informació pública ni en el d'audiència als interessats, es proposa continuar amb la tramitació de l'expedient

INFORME PROPOSTA DE DECLARACIÓ

En data 12 d'abril de 2023, amb registre general núm. 37026, va tenir entrada al Consell Insular de Mallorca, remesa per la Sra. Isabel Eugenia Nora del Castillo, la sol·licitud de declaració com a Bé d'Interès Cultural de dos lots amb part del legat del *General Riera*, localitzats a la Possessió de Son Cladera, Palma.

En data 16 d'octubre de 2023, amb registre general 80456 es va remetre al Consell, també per part de la Sra. Isabel Eugenia Nora del Castillo, escrits desistint de la declaració de part del lot 1 i de la totalitat del lot 2.

1. MEMÒRIA DESCRIPTIVA

La sol·licitud de declaració fa referència a tota una sèrie de béns pertanyents a Bernat Riera Alemany (Andratx 1864-Palma 1926), conegut com a General Riera. A la primera sol·licitud, el primer lot incloïa llibres, manuscrits correspondència i documents, plaques estereoscòpies, reculls de premsa i un arbre genealògic de la casa Formiguera. El segon lot incloïa pintures, mobles i elements decoratius.

Bernat Riera Alemany, conegut com el General Riera, estudià medicina a Barcelona entre 1880 i 1884, desenvolupant la seva tasca professional a Andratx i al Cos de Medicina Militar, principalment a l'Hospital Militar (1897-1926), però també a Cuba (1895-1897), durant la Guerra de Cuba, i a altres hospitals de la resta de l'estat.

El seu interès per la medicina científica, principalment sobre la higiene i les transmissions infeccioses, el va convertir en un actor molt actiu durant els debats i controvèrsies sorgides a la societat mallorquina entre el segle XIX i XX sobre l'enderrocament de les murades de Palma, del qual ell era un dels grans defensors.

Bernat Riera es va casar Amparo Pou Moreno, vinculada familiarment amb el comtat de Santa Maria de Formiguera.

Com s'ha dit, la propietat ha desistit de la tramitació de la declaració dels béns inclosos en el lot 2. En aquest lot s'incloïen peces de mobiliari, pintures de diferents autors i èpoques. Es tractava d'un conjunt molt heterogeni, amb obres de desigual qualitat i, per tant, sense valors

susceptibles de ser considerats suficients per a la seva declaració.

El lot 1, el conformen un conjunt bibliogràfic que inclou llibres de diferent temàtica (medicina, botànica, història, etc.) i un conjunt documental, que constitueix la part amb més valors patrimonials, amb documentació manuscrita i plaques estereoscòpiques.

Aquest grup documental inclou llibres de capbreus i censals des del s. XVI de la casa del compte de Santa Maria de Formiguera; correspondència privada del General Riera i d'Amparo Pou (amb l'Arxiduc, Emilio Castelar, etc.) o llibres de viatges i dietaris on s'inclouen escrits i dibuixos de Santiago Rossinyol, Costa i Llobera, Miquel des Sants Oliver, Maria Antònia Salvà, Caffaro, Joan Alcover, Miquel Ferrà, etc.

Aquest lot 1, presenta valors suficients per a què, una part pugui ser declarat com a Bé Catalogat. De fet, l'Arxiu del Regne de Mallorca ha mostrat interès en poder adquirir part d'aquest fons, que serà el què es recollirà com a part integrant de la declaració de Bé Catalogat.

El conjunt documental i bibliogràfic que s'inclou a la declaració com a Bé catalogat queda conformat pels següents elements (el número d'inventari correspon al remès per la propietat):

SC/7/1/23 La comtesa viuda de Formiguera procés sobre los jurats

SC/7/2/23 capbreu dels censals dels sr Conde de Paralada i Formiguera fet en lo any de 1697

SC/7/3/23 Capbreu de les cavalleries del sr Conte de Sta Maria Formiguera 1761-63 Clar Notari

SC/7/4/23 Libre de notícies o capbreus anomanat Cardoner propi de Sr Antoni Ferrer de Sant Jordi y Solà pre conde de Formiguera

SC/7/5/23 Plagueta censals

SC/7/6/23 correspondència personal Amparo Moreno Pou

SC/7/7/23 Documents i testaments família Riera Pou

SC/7/8/23 Correspondència personal del General Riera

SC/7/9/23 Correspondència i documents de Emilio Pou

SC/7/10/23 Escrits i documents germanes Moreno Ferrer de Sant Jord

SC/7/11/23 Correspondència Cuba (1) General Riera s XIX

SC/7/12/23 Correspondència Cuba (2) General Riera s XIX

SC/7/13/23 Correspondència Cuba (3) General Riera s XIX

SC/7/14/23 Dietari Amparo Pou 1 SC/7/15/23 Dietari Amparo Pou 2

SC/7/16-1/23 Llibre de viatges “de mi abuelo materno d Emilio Pou”

SC/7/16-2/23 Cartes i factures viatge a París d'Emili Pou, 1886.

SC/7/17/23 Llibre de visites Amparo Pou Moreno

SC/7/18/23 Conjunt documents diversos religiosos

SC/7/25/23 CURIOSITATS: dibuixos originals i projectes

SC/7/29/23 Correspondència professional General Riera

SC/7/30/23 Arbre genealògic

SC/8/33/23 Libro... flatos

SC/8/38/23 Politica de Dios... Quevedo

SC/8/40/23 El cementerio....

- SC/8/44/23 Librería de jueces
- SC/8/46/23 Methodo Geografico
- SC/8/50/23 Miscelánea general Riera
- SC/8/51/23 elementos derecho penal
- SC/8/52/23 Tomo I historia revolución
- SC/8/53/23 Tomo II historia revolución
- SC/8/54/23 "Diario de un testigo de la Guerra de África"
- SC/8/120/23 "Traité des maladies des européens dans les pays chauds"
- SC/8/131/23 Tratado de Medicina y Cirugia Lega
- SC/9/134/23 Documents de la Real Sociedad de Amigos del País
- SC/9/136/23 Discursos Sesión Inaugural celebrada por la Real Academia de Medicina y Cirujia de Palma
- SC/9/137/23 Discursos Sesión Inaugural celebrada por el Colegio Médico-Farmacéutico de Palma
- SC/9/138/23 Discursos Sesión Inaugural celebrada por el Colegio Médico-Farmacéutico de Palma 1902
- SC/9/139/23 Discursos Sesión Inaugural celebrada por el Colegio Médico-Farmacéutico de Palma. Sección Odontológica
- SC/9/144/23 356 plaques de vidre estereoscòpiques
- SC/9/145/23 56 plaques de vidre i negatius sobre cel.luloide
- SC/7/146/23 Capbreu "Capbreu de les cavalleries de Sta Margarita en lo any 1680" nun 24
- SC/7/147/23 Capbreu "Capbreu de las cavallerias de Sta Margarita en lo anyn 1632 en 1698 n 25"
- SC/7/148/23 Llibre de la imposicio catiu cens del any 1734 en 1735 Adm or el Rd Andreu Valles
- SC/7/170/23 Documents diversos: factures, notícies de diaris
- SC/8/20/23 El parnaso español
- SC/8/31/23 Lope de Vega Jerusalem
- SC/8/32/23 Lliber sinopsi...
- SC/8/34/23 Baglivi
- SC/8/35/23 Catecismo historico
- SC/8/36/23 Sinopsi universal
- SC/8/37/23 Pharmacopeia...
- SC/8/39/23 La paz interior
- SC/8/41/23 El libro de las niñas
- SC/8/42/23 Les principes de la morale et du goût
- SC/8/43/23 Ordenanzas de la Real ...
- SC/8/45/23 Compendio milagros virgen del Pilar

SC/8/47/23 Nuevo mes de mayo

SC/8/48/23 Un soldado español

SC/8/49/23 El saneamiento de Palma

SC/8/55/23 "Los Miserables". Tomo I

SC/8/56/23 "Los Miserables". Tomo II

SC/8/57/23 "Los Miserables". Tomo III

SC/8/58/23 "Los Miserables". Tomo IV

SC/8/59/23 "Historia de la Iglesia Católica para el uso privado y escolar"

SC/8/60/23 "El palacio de los crímenes o el pueblo y sus opresores". Tomo I SC/8/61/23 "El palacio de los crímenes o el pueblo y sus opresores". Tomo II SC/8/62/23 "Historia de España". Tomo I

SC/8/63/23 "Historia de España". Tomo II

SC/8/64/23 "Historia de España". Tomo III

SC/8/65/23 "Historia de España". Tomo IV

SC/8/66/23 "Historia de España". Tomo V

SC/8/67/23 "Historia de España". Tomo VI

SC/8/68/23 "Genio del Cristianismo o Bellezas de la Religión Cristiana". Tom I SC/8/69/23 "Genio del Cristianismo o Bellezas de la Religión Cristiana". Tom II SC/8/70/23 "Genio del Cristianismo o Bellezas de la Religión Cristiana". Tom III SC/8/71/23 "Traité des minéraux utiles"

SC/8/72/23 "Patologia Interna Terapeutica". Tomo III

SC/8/73/23 "La leyenda de Oro". Tomo Primero

SC/8/74/23 "La leyenda de Oro". Tomo Segundo

SC/8/75/23 "La leyenda de Oro". Tomo Tercero

SC/8/76/23 "La leyenda de Oro". Tomo Cuarto

SC/8/77/23 "Dramas de Shakespeare: Julio Cesar, Como gustéis, Comedia de equivocaciones y Las aleg

SC/8/78/23 "Dramas de Shakespeare: El mercader de Venecia, Macbeth, Romeo y Julieta, Oteló"

SC/8/108/23 "Historia de Inglaterra". Tomo II

SC/8/109/23 "Les aventures de Télémaque".

SC/8/110/23 "La reja del arado". Tomo I

SC/8/111/23 "Manual Iconográfico de vendajes, apósitos y aparatos"

SC/8/112/23 "Tesoro de Conocimientos útiles. Lecturas científicas amenas" SC/8/113/23 Enfermedades no parasitarias de las plantas cultivadas".

SC/8/114/23 "Últimas aventuras de Rocambole".

SC/8/115/23 "Perlas literarias de Victor Hugo"

SC/8/116/23 "Meditaciones según el método de San Ignacio sobre la vida y los misterios de Nuestro Señor

- SC/8/117/23 "Viages del Capitan Lemuel Gulliver a diversos països remotos". Tomo Primero.
- SC/8/118/23 "Viages del Capitan Lemuel Gulliver a diversos països remotos". Tomo Tercero.
- SC/8/119/23 "Enfermedades parasitarias de las plantas cultivadas".
- SC/8/121/23 "Le langage de la raison".
- SC/8/122/23 "La vida cursi"
- SC/8/123/23 "Diccionario de Ciencias Medicas". Tomo XXIX
- SC/8/124/23 "Últimas aventuras de Rocambole". Tomo II
- SC/8/125/23 "Suplemento e índice del diccionario de Ciencias Médicas"
- SC/8/126/23 "II Congreso Dental Español. Actas"
- SC/8/127/23 "Diccionario de Ciencias Médicas". Tomo 14
- SC/8/128/23 "La obrera, conferencia familiar"
- SC/8/129/23 "Los pueblos (ensayo sobre la vida provinciana)"
- SC/8/130/23 "Diccionario de Ciencias Médicas". Tomo 28
- SC/8/132/23 "Tratado elemental y práctico de Patología Interna". Tomo Primero SC/8/133/23 "Taula de Sermons". Manuscrit
- SC/9/135/23 Conferència: "Concepto higiénico-social de la protección de la infancia" SC/8/156/23 "Dramas de C. F. Schiller"
- SC/8/157/23 "Instrucción de Infantería"
- SC/8/158/23 "Memoires d'un anee"
- SC/8/159/23 "Córdoba"
- SC/8/160/23 "Manual de floricultura"
- SC/8/161/23 "Instrucción de Infantería"
- SC/8/162/23 "Le parfum de Rome"
- SC/8/163/23 "Germania. Dos mil años de historia alemana"
- SC/8/168/23 "Sevilla y Cádiz"
- SC/9/169/23 Discursos R. A. Medicina y Cirugía

2. PRINCIPALS MESURES DE PROTECCIÓ I CRITERIS D'INTERVENCIÓ EN EL BÉ

S'haurà de mantenir la unitat de tot el conjunt documental que ara es proposa declarar Bé Catalogat.

S'haurà d'estar al que assenyala la Llei 12/98, del patrimoni històric de les Illes Balears, especialment en els seus articles 3 (col·laboració dels particulars), 22 (protecció general dels béns del patrimoni històric), 26 (deure de conservació), 27 (incompliment del deure de conservació), 28 (reparació de danys), 44 (Règim general dels béns mobles), 46 (col·leccions), 47 (conservació) i el que assenyala la llei 16/1985, de 25 de juny, del patrimoni històric espanyol, especialment al seu Títol VII, Cap. 1, del Patrimoni documental i bibliogràfic.

3. CONCLUSIÓ

Es proposa declarar com a Bé Catalogat el fons documental i bibliogràfic que formaven part dels fons propietat de Bernat Riera Alemany, General Riera, recollits al llistat inclòs a l'informe i detallats a les fitxes de l'annex I.